

סוכה לה: (3 שורות מלמטה) עד לו: (משנה)

ביאורים

טרפה: בהמה שיש לה מום משמעותי (מומים אלו נידונו בהרחבה רבה בפרק שלישי במסכת חולין) מוגדרת כטרפה (החכמים נחלקו האם במומים אלו הבהמה מתה תוך שנה או שהיא יכולה לחיות) טריפה אסורה באכילה גם אם נשחטה כראוי. עם זאת אם היא נשחטה כראוי היא לא מטמאת (ובכל מקרה היא מותרת בהנאה)

נקב שאינו חסר באתרוג:

מפולש: פסול.

אינו מפולש: ברוחב איסור: פסול.

פחות מאיסור: כשר.

אתרוג שנקלף:

נקלף מקצתו: פסול. (כי הוא מנומר)

נקלף כולו: כשר.

אמנם ריאת בהמה במצב כזה אינה מטריפה - אבל באתרוג המצב שונה כי יש חזירה של אויר הגורם לסירחון.

ספקו של רבא:

אתרוג שנימוח מבפנים אבל קליפתו וחדרי הזרע שהגרעינים בתוכם קיימים - כשר?

דחיה - מדובר שם על מקרים אחרים:

(1) אתרוג שנפלו עליו גשמים ותפח מבחוץ.

(2) אתרוג שנרקב. (ר' עוד פי' ברש"י)

נסיון לתשובה:

בברייתא נקבע ש'תפוח סרוח' פסול, (ולכאורה הכוונה למקרה של רבא)

אבי: אתרוג שנדמה לכושי (גדל כאן והרי הוא שחור): פסול
אתרוג כושי ממש כשר (שכך דרכו להיות): כשר

רבא: אתרוג כושי לבני א"י (שרחוקים מכוש ואינם רגילים בו): פסול,
אתרוג כושי לבני בבל (הקרובים לכוש): כשר.

האם ר"ש (שפטור אתרוגים קטנים ממעשרות) ור"ע סברו אותו דבר

רבה: כן

(שניהם סברו אתרוג עד גמר ביטולו לא נחשב לפרי)

אבי: לא

(ייתכן שר"ע פסל כיוון שאינו 'הדר' - ולגבי מעשרות נחשב פרי וחייב ייתכן שר"ש פטר כיון שרק פרי העשוי לצמוח (שבשל כל צרכו), חייב - ולגבי 4 מינין יסבור שכשר)

ברייתא

דיני אתרוג:

כבוש, שלוק: פסול.

כושי, לבן, מנומר: פסול.

עגול ככדור: פסול.

2 אתרוגים הדבוקים יחד: יש אומרים שפסול.

אתרוג הבוסר (קטן כפול לבן): ר"ע: פסול. חכמים: כשר.

גדלו בדפוס בצורה אחרת: פסול.

רבא: העשוי כגלגל רחיים של מים - נחשב כברייתו וכשר.

חסר בגלל שנקבוהו עכברים - מה דינו בחול המועד:

רב (בלישנא א'): פסול (מאוס ואינו הדר).

רב (בלישנא ב'): כשר (נחשב להדר).

אתרוג שחסר:

ביום הראשון: פסול. [=משנה]

בחול המועד: כשר. [=ר' חנינא]

ציטוט מהמשנה

מחלוקת זו מקבילה למחלוקת על גודל 3 אבנים מקורזלות שהתירו חכמים להכניס לבית הכסא בשבת.

ר' יוסי: יש סיוע לדברי מר"ע שכך נהג,
ר' יהודה: ר"ע (שהיה רבו!) לא נהג כהלכה.

שיעור אתרוג מינימלי:
ר' מאיר: כאגוז. ר' יהודה: כביצה.

שיעור אתרוג מקסימלי:
ר' יהודה: כדי שיאחז שנים בידו. ר' יוסי: כדי שיאחז אחד בשתי ידיו.